

Η ονοματοδοσία «Χρυσοπηγή» της Σίφνου (του Αλκ. Λεμπέση)

sifnaiko-fos.gr/η-ονοματοδοσία-χρυσοπηγή-της-σίφνο/

June 8, 2021

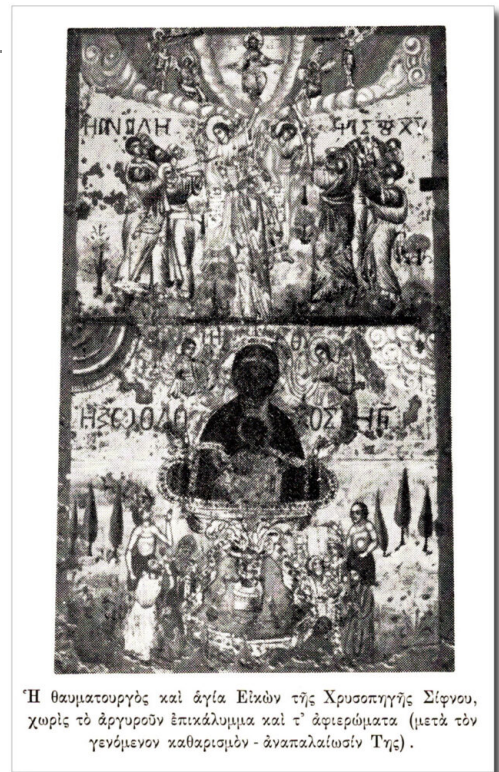
Η ονοματοδοσία «Χρυσοπηγή» της Σίφνου (του Αλκ. Λεμπέση)

Αρχή Σοφίας η των Ονομάτων Επίσκεψις
Αντισθένης ο Κυνικός (445-360 π.Χ.)

Διαβάζω εδώ κι εκεί στο ίντερνετ (αλλά κι αλλού) πως η ονομασία «Παναγία η Χρυσοπηγή» προέρχεται τάχα από την ομώνυμη μονή Χρυσοπηγής στα Χανιά της Κρήτης. Και **«πως την ονομασία αυτή στον ναό της Σίφνου και στο πάνσεπτο εικόνισμά Της τα έδωσε ο μοναχός Παρθένιος Χαιρέτης όταν εγκαταβιούσε στο Ι.Π. Αγ. Ιωάννη Θεολόγου (Μονγκού) περί το 1677 εις ανάμνηση της καταγωγής του από την Κρήτη»**. Άποψη έωλη που τακτικά επαναλαμβανόμενη και πολυ-αντιγραφόμενη (όπως συνηθίζεται στην εποχή του copy/paste) τείνει να γίνει επικρατούσα και αυτο-εκπληρούμενη. Παρ'όλο που -όπως θα καταδείξουμε- μάλλον ουδεμία βάσιμη σχέση με την πραγματικότητα φαίνεται να έχει. Επιπρόσθετα, θα καταγράψουμε μια νεώτερη πολύ λογικοφανή άποψη, που φαίνεται να κερδίζει έδαφος.

Όσοι από τους αναγνώστες θυμούνται την έντονη δημόσια αντίδρασή μου πέρυσι τέτοια εποχή (2020) σχετικά με την «δήθεν» γνήσια εικόνα που μας είχε προταθεί από εκκλησιαστικούς κύκλους, η προσωπική μου ευαισθησία για την Παναγία Χρυσοπηγή έχει βαθιές οικογενειακές ρίζες. Τότε, μέσα στις αναζητήσεις μου για τα ιστορικά στοιχεία της προέλευσης του αφρογέννητου εικονίσματος, είχα διαβάσει σχεδόν όλα τα πονήματα που κατά καιρούς έχουν γραφεί και που θα μπορούσαν να δώσουν απάντηση στο επίμαχο θέμα της «γνησιότητας». Για λόγους πίστεως αλλά και ιστορικούς δεν είχα θελήσει να εκφέρω τελική άποψη ως κατ' ουσίαν αναρμόδιος. Είχα όμως συμφωνήσει αναφανδόν με διάφορες προτάσεις που γράφτηκαν σχετικά με την ανάγκη μιας ιστορικής έρευνας για τον εν λόγω προβληματισμό.

Αυτή την φορά όμως το ερώτημα της **προέλευσης της ονομασίας** και ιδιαίτερα η υπόθεση περί της καταγωγής της από την Κρήτη επιτρέπει μια μικρή ιστορική έρευνα ακόμη και από τον πλέον αναρμόδιο, πλην όμως καλοπροαίρετο, που αναζητεί

Ἡ θαυματουργὴ καὶ ἅγια Εἰκὼν τῆς Χρυσοπηγῆς Σίφνου, χωρὶς τὸ ἀργυρῶν ἐπικάλυμμα καὶ τ' ἀφιερώματα (μετὰ τὸν γενόμενον καθαρισμὸν - ἀναπαλαιώσιν Τῆς).

απαντήσεις. Η σχετική βιβλιογραφία είναι λίγο-πολύ γνωστή. Από αυτήν ξεχωρίζω το αρχικό έργο του Θεοδ. Σπεράντσα με τίτλο «*Κυκλαδικές Ιστορίες: Η Παναγία η Χρυσοπηγή της Σίφνου*» (1949) και το επακόλουθο του Αρχιμ. Φιλάρ. Βιτάλη με τίτλο «*Θαύματα της Παναγίας Χρυσοπηγής Σίφνου, Β΄*» (1991).

Στέκομαι ιδιαίτερα στο πρώτο εξ αυτών (μονογραφία, έκδοση του Συνδέσμου Σιφνίων) όπου περιλαμβάνονται το ιστορικό της Παναγίας της Χρυσοπηγής και ωρισμένα από τα καταγεγραμμένα θαύματά Της. Από αυτό έχουμε την μοναδική ευκαιρία να αντλήσουμε πληροφορίες όπως μας τις παρέδωσε σε πρωτότυπο διασωθέν χειρόγραφο ο ιερομόναχος Παρθένιος Χαιρέτης το 1677 μ.Χ.. Σύμφωνα λοιπόν με τα αναγραφόμενα, ένας αρχικός μικρός ναός της Παναγίας Χρυσοπηγής κτίσθηκε αρκετά ενωρίτερα από τον θεμελιωτή του Νικόλαο Πιτζινή πάνω στα ερείπια παλαιότερου ναΐδριου που προϋπήρχε στο ακρωτήριο, το επονομαζόμενο «Κόμμα». Το σχετικό μέρος του χειρογράφου άλλωστε επιγράφεται ως «*Περί της Οικοδομής του Οικιδίου της Χρυσοπηγής εν τω Κόμματι*». Στο αρχικό εκκλησιδάκι μήκους 3 πήχεων σύντομα προσετέθησαν 3 ακόμη πήχεις σε μήκος. Σε αυτό ήταν κτήτορας και ιερούργουσε αρχικά ο ιερ. Ιωάννης Ζαμπέλης και μετά τον θάνατό του ο γαμβρός του επ'εγγονή π. Ιερώνυμος Ρούσ(σ)ος.

Η κατασκευή του αρχικού οικιδίου της Χρυσοπηγής θα πρέπει να έγινε αρκετό χρόνο πριν την άφιξη του συγγραφέα ιερομόναχου στο νησί, ο οποίος επρόλαβε όμως να γνωρίσει εν ζωή τις δύο θυγατέρες του ήδη τότε τεθνεώτος αρχικού κτήτορα Νικ. Πιτζινή. Με βάση αυτή την μαρτυρία, ο χρόνος ανέγερσης του αρχικού οικιδίου τοποθετείται περί το έτος 1650 κατ'ελάχιστον, αν και ο Μ. Φιλιππάκης στο σχετικό λήμμα του βιβλίου του «*Τοπωνύμια της Σίφνου*» κάνει μια διαφορετική εκτίμηση και το τοποθετεί 120 χρόνια ενωρίτερα, περί το έτος 1550 μ.Χ.

Ας σημειώσουμε εδώ ένα παράπλευρο συμπέρασμα: με βάση το προϋπάρχον τοπωνύμιο «Κόμμα» («Κάβον Κομμένον», τον ονομάζει), η θρυλούμενη αποκοπή του ακρωτηρίου δεν θα πρέπει να αποδίδεται σε θαυματουργό ενέργεια προς σωτηρία πιστών γυναικών, όπως η πολύ μεταγενέστερη πανέμορφη παράδοση και η ποίηση μάς μεταφέρουν, παρεκτός και αν το «θαύμα» αφορά το προϋπάρχον άγνωστο ναΐδριο.

Συν τω χρόνω και με τα έσοδα από την θαυματουργία της Χρυσοπηγής, με πρωτοβουλία του τότε ιερούργου π. Ιερων. Ρούσ(σ)ου οικοδομήθηκε εκ θεμελίων κατά το έτος 1675 (βλ. θαύμα υπ.αρ.32) νέος ναός της Παναγίας που πλέον οι διαστάσεις του δεν μετρώνται σε πήχες αλλά σε οργιές. Μάλιστα, αρκετά αργότερα ανταλλάχθηκε με την Παναγία των Εξαμπέλων Σίφνου, η οποία ανήκε στην Ιερά Μονή Βρύσεως και έτσι προκύπτει η μέχρι σήμερα ιδιοκτησία του Μετοχίου της Χρυσοπηγής από την Ι.Μ. Βρύσης. Ο ναός αυτός, όπως ουσιαστικά έχει επιβεβαιωθεί και από τις πρόσφατες εργασίες αποκατάστασης από την ΕΦΑΚΥΚ, είναι σε γενικές γραμμές ο γνωστός σημερινός.

Το σημαντικό στοιχείο όμως για το παρόν ερώτημά μας παραμένει πως, σε κάθε αναφορά του στον ναό, στο πάνσεπτο εικόνισμα ή σε κάποιο από τα τριανταπέντε θαύματα, ο λεπτομερής στις περιγραφές του συγγραφέα της εποχής εκείνης ιερομ. Παρθένιος Χαιρέτης (1677) αναφέρεται ξεκάθαρα στην «**Παναγία της Χρυσοπηγής**» ή απλά «**Χρυσοπηγή**». Με το τρόπο αυτό δίδει την αβίαστη εντύπωση πως ομιλεί για θέση ή ναό

(ίσως και εικόνισμα) γνωστά με την ονομασία αυτή σε όλους τους σύγχρονους του Σιφνιούς παλαιόθεν. Σε καμμιά περίπτωση δεν κάνει ούτε απλή νύξη σε μια νεόφερτη ονοματοδοσία που ο ίδιος ο ιερομ. Χαιρέτης (ή κάποιος προγενέστερος) έχει επιλέξει να προσδώσει σε ανάμνηση κάποιας σχέσης του με τον τόπο καταγωγής του, την Κρήτη.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί πως ενώ δίδει πολύτιμες λεπτομέρειες για την κατασκευή του ναού της «Χρυσοπηγής» («την εν τω Κόμματι οικούσαν») και την εν συνεχεία ιερουργία του από τους π. Ιωάννη Ζαμπέλη και π. Ιερώνυμο Ρούσ(σ)ο, εν τούτοις σε κανένα σημείο δεν κάνει νύξη περί κάποιου θαυματουργού εικονίσματος. Και αντίστοιχα, ουδεμία πληροφορία (θρυλούμενη ή εκ παραδόσεως) μάς παρέχει περί της **προέλευσης** ενός εικονίσματος (εύρεση στην θάλασσα). Μας πληροφορεί μόνον περί της θαυματουργού λατρείας της Παναγίας Χρυσοπηγής από της εποχής του αρχικού «οικιδίου» και περί της καθιέρωσης του εορτασμού κατά την ημέρα της Αναλήψεως, ήδη μάλιστα από του πρώτου κιόλας καταγεγραμμένου θαύματος (και όχι από την εποχή της λιτάνευσης κατά της περιόδου της πανώλους, όπως έχει επικρατήσει να αναγράφεται).

Ιδιαίτερα δε μας μεταφέρει την πίστη των Σιφνίων στις θαυματουργές ιδιότητες των λουτρών στο «περιγιάλι της Παρθένου Χρυσοπηγής» και στον «*ναόν της τόν έν τώ Αποκοπτώ ή Κόμματι, όνομαζόμενον τής Χρυσοπηγής*». Αυτό όμως που είναι άξιο προσοχής είναι πως περιγράφει λεπτομερώς τον ετήσιο πανηγυρισμό με τον τρόπο που γίνεται μέχρι σήμερα (ετήσια συνεστίαση μέσω κοινών συνεισφορών των πιστών), **ένα έθιμο που διατηρείται δηλαδή εδώ και 350 χρόνια!**

Ομοίως μόνον έμμεσες αναφορές μας δίδει για την **υπόσταση** του εικονίσματος. Μόνο στο θαύμα υπ. αρ. 30, που ετελέσθη κατά το έτος 1668, γίνεται αναφορά στην «Ζωοδόχο Πηγή» καθώς και στο θαύμα υπ.αρ. 32, που ετελέσθη κατά το έτος 1675, όπου ο Σίφνιος την καταγωγή πρώην Μητροπολίτης Προύσσης Ανθιμος (Αρτουλάνος) αποδίδει την θεραπεία του στην «*Ζωηφόρο καί Ζωοδόχο Χρυσοπηγή*». Και στις δύο περιπτώσεις δεν είναι -νομίζω- ξεκάθαρο στον αναγνώστη κατά πόσον ο ιερομόναχος Χαιρέτης αναφέρεται σε συγκεκριμένη υπόσταση εικονίσματος ή εάν ταύτα αποτελούν τον τιμητικό τρόπο αναφοράς προς την εν γένει λατρευόμενη εικόνα της Θεομήτορος στον εν λόγω ναό (που μάλλον είναι και το πιθανώτερο).

Συνεπώς, εκτιμώ πως εφ'όσον δεν ανευρίσκουμε ουδεμία αναφορά στην πρωτογενή πηγή του ιερομόναχου εκ Κρήτης Παρθενίου Χαιρέτη σχετικά με την συσχέτιση της ονομασίας της Χρυσοπηγής με την ομώνυμη της περιοχής Χανίων (Μονή Χρυσοπηγής του Χαρτοφύλακος), δεν θα πρέπει να συνεχιστεί η επανάληψη παρόμοιων **αβάσιμων αναφορών**. Ακόμη και εάν αυτές προτείνονται προφορικά από τους σημερινούς συνεχιστές της Μονής Χρυσοπηγής Χανίων για ίδιον συμφέρον, παρ' εκτός εφ'όσον μπορούν να παρουσιάσουν συγκεκριμένα τεκμήρια περί της σχέσης της μονής αυτής με την Σίφνο.

Άλλωστε, σύμφωνα με την Θρησκευτική και Ηθική Εγκυκλοπαίδεια (Αθήνα, 1968, τομ. 12, σελ.409), η Μονή Χρυσοπηγής στα Χανιά είχε ήδη εγκαταληφθεί και προσωρινά παρακμάσει μετά το έτος 1645, ενώ ο Παρθένιος Χαιρέτης απαντάται να εγκαταβιοί στην

Σταυροπηγιακή Μονή Αγ. Ιωάννου Θεολόγου του Μονγκού στην Σίφνο τριάντα χρόνια αργότερα, από το 1676, πιθανότατα κατόπιν παραίνεσης από τον μέγιστο πατριώτη και δόξα της Σίφνου τετράκις Οικουμενικό Πατριάρχη Ιωαννίκιο Β'.

Συμπερασματικά, θα πρέπει να παραμείνουμε στην επικρατούσα άποψη πως το τοπωνύμιο φέρει την ονομασία «Χρυσοπηγή, εκ της εκεί μικράς μονής της Ζωοδόχου Πηγής, τιμωμένης ως Παναγίας της Χρυσοπηγής» (Μ. Φιλιππάκης, 1986) καθώς και «*παραλλαγή της προσωνυμίας Ζωοδόχος Πηγή*» με προέλευση εκ Κων/πόλεως (Ν. Προμπονάς, Σιφνιακή Τοπωνυμιολογία, 2015). Αξιοπρόσεκτο παράπλευρο στοιχείο αποτελεί και η εν πολλοίς άγνωστη πληροφορία που προέκυψε μέσα από οθωμανική απογραφή του 1670 όπου αναφέρεται «*ενορία Παναγίας Χρυσοπηγής στο χωρίο Εξάμπελα*» (Ν. Μπαλά, 2005).

Παρόλα αυτά, θα τολμούσα να παρουσιάσω μια εξ ίσου ενδιαφέρουσα νεώτερη άποψη που συνδέει την ονομασία «Χρυσοπηγή» με τα γειτονικά **αρχαία χρυσοφόρα κοιτάσματα** στο Σορούδι και στην περιοχή πάνω από το Αποκοφτό. Ίσως εδώ τα τοπωνύμια να κυριολεκτούν πραγματικά (Πηγή-Χρυσού) δεδομένου μάλιστα πως και η ονομασία του κολπίσκου δίπλα στο ακρωτήριο της Χρυσοπηγής οδηγεί σε παρόμοια υπόθεση. Μπορεί πλέον ο κολπίσκος να είναι γνωστός ως «Σαούρες», όμως στο όχι και πολύ μακρινό παρελθόν, μέχρι τουλάχιστον το 1930, η ονομασία του ήταν «Αούρες» (μάλλον από την λατινική ονομασία του μετάλλου του χρυσού -aurum-). Απόδειξη τούτου άλλωστε πως και ο ποιητής Αρ. Προβελλέγγιος έχει δώσει τον τίτλο «**Στους Βράχους των Αουρών**» στο σχετικό ποίημά του που πρωτοδημοσίευσε στην συλλογή «Χρυσοπηγή», έκδοση Σαλίβερου (1930) για τον Σύνδεσμο Σιφνίων. Να είναι άραγε απλά μια σύμπτωση ή μια διαχρονική κληρονομιά εγγεγραμμένη στο γλωσσικό υποσυνείδητο των Σιφνίων;

Τελειώνοντας, με την ευκαιρία των εφετινών (2021) ειδικών συνθηκών εορτασμού του πανηγυριού της Χρυσοπηγής μας, θα ήθελα επιπλέον να μοιραστώ δύο ενδιαφέροντα ντοκουμέντα που μου προκάλεσαν την προσοχή.

Το πρώτο είναι μια φωτογραφία του δισυπόστατου θαυματουργού εικονίσματος της Χρυσοπηγής μας. Ως γνωστόν το μοναδικό αυτό εικόνισμα αναπαριστά την Ζωοδόχο Πηγή στο κάτω ήμισυ και την Ανάληψη του Κυρίου στο άνω. Ολοι οι ευσεβείς Σιφνιοί είμαστε εξοικειωμένοι με τις αναπαραστάσεις αυτές. Ελάχιστοι όμως –μεταξύ αυτών κι εγώ- έχουν δει και γνωρίζουν τις πραγματικές ζωγραφικές απεικονίσεις που βρίσκονται **κάτω από το αργυρό επικάλυμμα**. Ετσι, αναζήτησα και εντόπισα μια σχετικά σπάνια φωτογραφία τους σε ικανοποιητική ποιότητα εκτύπωσης μέσα από το βιβλίο του Αρχιμ. Φιλάρ. Βιτάλη με τίτλο «*Θαύματα της Παναγίας Χρυσοπηγής Σίφνου, Β'*» (1991), σελ. 22.

Το δεύτερο αφορά τον πανηγυρισμό της Χρυσοπηγής μας. Σε απόδοση ενός ομολογημένου θαύματος υπέρ υγείας, η Χάρη Της αξίωσε την οικογένειά μας Νικολάου Αλκιβ. Λεμπέση από τον Αη-Λούκα να την εορτάσει τέσσερις φορές στο παρελθόν (1978, 1986, 2000 και 2018). Αυτό με οδήγησε να αναζητήσω μέσα από τον τοπικό Τύπο τους **καταγεγραμμένους πανηγυράδες** καθώς επίσης και τις ενορίες από όπου προήρχοντο. Κατόρθωσα να συγκεντρώσω στοιχεία για 94 έτη (1928-2021) και τα παρουσιάζω σε ένα

πίνακα σε υπόμνηση των μελλοντικών γενεών. Ενα μικρό υποσύνολο από τα τελευταία 350 περίπου χρόνια που επιβιώνει το έθιμο αυτό μέσα από την θρησκευτικότητα των Σιφνίων.

Αξίζει να επαναλάβουμε πως το πανηγύρι της Χρυσοπηγής Σίφνου προϋπήρχε των άλλων Κυκλαδικών για πάνω από 200 χρόνια ενώ με την πάροδο του χρόνου περιέπεσε από Πανκυκλαδικό σε Πανσιφνιακό. Εν τούτοις, από του 1964, με Βασιλικό Διάταγμα που προκάλεσε ο συνδιοργανωτής του πανηγυρισμού Σύνδεσμος Σιφνίων, ο εορτασμός της Χρυσοπηγής την ημέρα της Αναλήψεως αποτελεί επίσημη αργία στο νησί και τιμάται με την μέγιστη πάνδημη λαμπρότητα. Συμπληρωματικά στον πίνακα που παρουσιάζουμε εδώ έχουμε σημειώσει και τα καράβια που κατέτος συμμετείχαν στην μεταφορά της Εικόνας από το λιμάνι των Καμαρών στον Ιερό Βράχο Της (επισήμως, **ακρωτήριο Πέταλος**).

Να είμαστε καλά να εορτάσουμε την Χάρη Της για πολλά χρόνια ακόμη.

Βοήθειά μας!
9 Ιουνίου 2021

Αλκιβιάδης Νικ. Λεμπέσης

Έτος	Ημερομηνία	Παληγγιάς	Πλοίο	Εκκλησία παληγγιάς
1928	23 Μαΐου	οικογ. Ιω. Μπουρή (Νικολ. Γ. Βενκουιάς)		Κ. Πετάλι
1929	12 Ιουνίου	?		
1930	28 Μαΐου	?		
1931	20 Μαΐου	?		
1932	8 Ιουνίου	οικογ. Φλώρας Δ.Μαζουράνη		
1933	24 Μαΐου	οικογ. Θεολόγου (Θεολόγ) Βέλλη		Αρτεμύνης
1934	16 Μαΐου	οικογ. Αντάρδου Γεωργούλη		
1935	5 Ιουνίου	?		
1936	20 Μαΐου	Μητροπολίτης Μεσσηνίας Πολύκαρπος (δ' αντι/που)		
1937	9 Ιουνίου	οικογ. Στέλιου Πρόκου		
1938	1 Ιουνίου	Ευορία Εξαμπέλων		Αγ. Νικόλαος Εξαμπέλων
1939	17 Μαΐου	οι κάτοικοι της Απολλωνίας		
1940	5 Ιουνίου	Ευορία Κ.Πεταλιού		
1941	28 Μαΐου	Νικ. Ι. Κόμης Γ. Φορτσάρης, Νικ. Α. Συνοδινός & Αντ. Ι. Μάρκου		
1942	13 Μαΐου	-		
1943	2 Ιουνίου	Μονή της Βρύσεως		
1944	24 Μαΐου	"εορτάσθη μεγαλοπρεπώς"		
1945	13 Ιουνίου	οικογ. Ζωνή Τρούλλου		
1946	29 Μαΐου	Αντ. Λεμονής, Α. Καζιλήρης, Γεώργιος Ι. Αθυμαρίτης, Αντ. Καρακατάνης		
1947	21 Μαΐου	Απόστολος Ι. Μάρκου & Ιωάννης Αριστ. Συνοδινός		
1948	9 Ιουνίου	κάτοικοι Εξαμπέλων		Αγ. Νικόλαος Εξαμπέλων
1949	1 Ιουνίου	το χωριόν Πέρα Πετάλι		
1950	17 Μαΐου	οικογ. Ανδρέα Μαρτζούκου & Μόσχα Κ. Κουλούρη		
1951	6 Ιουνίου	οικογ. καπετάν Ιωάννη Π. Τσαλίχη		
1952	28 Μαΐου	κάτοικοι Κάτω Πετάλι (επιτροπή Αντ. Γεωργούλης, Ιω. Τόχος, Αγγ. Λεμονής, Αλεξ. Βογιατζής, Στυλ. Διωματλής) & Ευστ. Αντ. Βαλαμβάνου		
1953	13 Μαΐου	οικογ. Κων/νου Μάρκου		
1954	2 Ιουνίου	Μιχ. Αντ. Τόχος & Νικηφ. Μαρουδής	καίτοι καπετάν-Σταμάτης	
1955	25 Μαΐου	κάτοικοι Εξαμπέλων	καίτοι καπετάν-Σταμάτης	Αγ. Νικόλαος Εξαμπέλων
1956	13 Ιουνίου	οικογ. Ανδρέα Ραφαέλου	(δυνατός άνεμος)	Αγ. Νικόλαος Εξαμπέλων
1957	29 Μαΐου	κάτοικοι Εξαμπέλων	?	Αγ. Νικόλαος Εξαμπέλων
1958	21 Μαΐου	οικογ. μηχανικού Ε.Ν. Κωνστ. Γ. Λουμίδη	?	"χωριό"
1959	10 Ιουνίου	Αντ. Μάρκου & Ευστ. Μυταληναίος	?	Αγ. Νικόλαος Εξαμπέλων
1960	25 Μαΐου	οικογ. μηχαν. Ε.Ν. Γεώργιου Αντ. Πανώργιου	οδικώς	Κάτω Πετάλι
1961	17 Μαΐου	οικογ. Φραζέσκου Ν. Λεμονή	Δ/Π "ΜΑΡΙΑΕΝΑ" + αποβ. Β.Ν.	Ταξίαρχη Αγ. Λουκά
1962	6 Ιουνίου	οικογ. Αριστ. Λυμπερή	Δ/Π "ΜΑΡΙΑΕΝΑ"	?
1963	22 Μαΐου	οικογ. (Γεωργίου) & Αντωνίου Γ. Λημπέση	Β/Π "ΜΑΧΗΤΗΣ"	Ταξίαρχη Αγ. Λουκά
1964	10 Ιουνίου	οικογ. Πέτρου Μυταληναίου	Β/Π "ΜΑΧΗΤΗΣ"	Αγ. Νικόλαος Εξαμπέλων
1965	2 Ιουνίου	οικογ. Νικόλαου Μάρκου	Β/Π "ΜΑΧΗΤΗΣ"	Αγ. Νικόλαος Εξαμπέλων
1966	18 Μαΐου	οικογ. ναυτ. Δημ. Γ. Ζαμπέλη	Β/Π "ΜΑΧΗΤΗΣ"	Αγ. Ιωάννης Π. Πετάλι
1967	7 Ιουνίου	οικογ. Αικατ. Μασούτσου	οδικώς	Αγ. Ιωάννης Π. Πετάλι
1968	29 Μαΐου	οικογ. Ι. Γερωντόπουλου	Δ/Π ΜΑΡΙΑΕΝΑ	Αγ. Νικόλαος Εξαμπέλων
1969	21 Μαΐου	οικογ. Γεωργίου Φουτουλάκη (εφοπλιστού)	Β/Π ΜΑΧΗΤΗΣ	Αγ. Ιωάννης Π. Πετάλι
1970	3 Ιουνίου	οικογ. Ιστρού Μιχαήλ & Μαρίας Δουράκη	ΑΓ. ΣΥΜΕΩΝ - ΑΓΓ. "ΘΥΕΛΛΑ"	Αγ. Γεώργιος Καταβατής
1971	26 Μαΐου	οικογ. Γεωργίου (& Σκύρου Γ.) Μαντζουράνη	καίτοι Σταυρ. Αντ. Γεωργούλη	Αγ. Σπυρίδων Απολλωνίας
1972	17 Μαΐου	οικογ. Ιστρού Αγγελού Στεργιάκου	ΑΓ. ΣΥΜΕΩΝ	Αγ. Ιωάννης Π. Πετάλι
1973	6 Ιουνίου	οικογ. καπ. Γεώργη & Φλώρα Λουμίδη	Ε/Γ ΚΑΝΑΡΗΣ	Αγ. Ιωάννης Π. Πετάλι
1974	23 Μαΐου	οικογ. Νικόλαου Αποστ. Τρούλλου	Ε/Γ ΚΑΝΑΡΗΣ	Αγ. Νικόλαος Εξαμπέλων
1975	11 Ιουνίου	οικογ. Ιωάννη & Μαρίας Καζαμία	Ε/Γ ΚΑΝΑΡΗΣ	Ταξίαρχη Αγ. Λουκά
1976	2 Ιουνίου	οικογ. Κώστα & Μόσχης Ρηγοπούλου	Ε/Γ ΚΑΛΥΜΝΟΣ	?
1977	18 Μαΐου	οικογ. Τριαντάφυλλου & Λευτέρη Γερωντόπουλου	Ε/Γ ΚΑΛΥΜΝΟΣ	?
1978	7 Ιουνίου	οικογ. Νικόλαου Αλαβ. Λεμπέση	Ε/Γ ΚΑΝΑΡΗΣ	Ταξίαρχη Αγ. Λουκά
1979	30 Μαΐου	οικογ. Λεάνδρου Γεωργούλη	Ε/Γ ΙΟΝΙΟΝ	Κόχη Αρτεμύνης
1980	14 Μαΐου	οικογ. Πέτρου (& Γιώργου, Φραγκίσκου, Μάνου) Τσαλίχη	Ε/Γ ΙΟΝΙΟΝ	Αγ. Ελευσία Κάστρο
1981	3 Ιουνίου	οικογ. Βασιλείου Εμμ. Κοντορουχά	Ε/Γ ΙΟΝΙΟΝ	Ταξίαρχη Αγ. Λουκά
1982	26 Μαΐου	οικογ. Αλέξανδρου Βεννίκου	Ε/Γ ΙΟΝΙΟΝ	Ταξίαρχη (?) Αγ. Λουκά
1983	15 Ιουνίου	οικογ. Αντωνίου Βελέντζα και Μανώλης Μάρκου	ΑΓ. ΣΥΜΕΩΝ (όδου απεργίας)	?
1984	30 Μαΐου	οικογ. Νίκου Ευστ. Καζιλήρη	Ε/Γ ΙΟΝΙΟΝ	Παναγία Κ. Πετάλι
1985	24 Μαΐου	οικογ. Νίκου (& Μαρίας) Λεων. Μενεγάκη	οδικώς (όχι λάντζα)	Παναγία Κ. Πετάλι
1986	11 Ιουνίου	οικογ. Νικόλαου Αλαβ. Λεμπέση	Ε/Γ ΙΟΝΙΟΝ	Ταξίαρχη Αγ. Λουκά
1987	27 Μαΐου	οικογ. Πέτρου Αντ. Μυταληναίου	????	Αγ. Νικόλαος Εξαμπέλων
1988	18 Μαΐου	οικογ. Ξενοφώντος Γ. και Ειρήνης Κουλούρη	Ε/Γ ΙΟΝΙΟΝ	Αγ. Ιωάννης Π. Πετάλι
1989	7 Ιουνίου	οικογ. Φλώρας Λέζου	Ε/Γ ΙΟΝΙΟΝ (παρουσία ΑΠ/ΙΕΡΑΣ)	Αγ. Σπυρίδων Απολλωνίας
1990	23 Μαΐου	οικογ. Αγγέλου & Βιργινίας Λουμίδη	Ε/Γ ΜΗΛΟΣ	Παναγία Κ. Πετάλι
1991	15 Μαΐου	οικογ. Μανόλη & Ιωάννη Κορρέ	Ε/Γ ΙΟΝΙΟΝ (ταρ. Τ/Κ ΣΚΟΡΠΙΟΣ)	?
1992	3 Ιουνίου	οικογ. Κώστα & Σμαράγδα Γεωργούλη	F/B ΜΗΛΟΣ Express	Ζωοδόχου Πηγής Κ. Πετάλι
1993	26 Μαΐου	οικογ. Αναστ. Λουρέζου	F/B ΜΗΛΟΣ Express	Αγ. Νικόλαος Εξαμπέλων
1994	8 Ιουνίου	οικογ. Νικόλαου Βογιατζή	F/B ΜΗΛΟΣ Express	?
1995	31 Μαΐου	οικογ. Κώστα Γ. Ποδότα	F/B ΜΗΛΟΣ Express	Ταξίαρχη Αγ. Λουκά
1996	22 Μαΐου	οικογ. Βασιλείου Κοντορουχά (εξ Αμερικής)	F/B ΜΗΛΟΣ Express	Ταξίαρχη Αγ. Λουκά
1997	4 Ιουνίου	οικογ. Μαργαρίτας Α. Ατσάνου	F/B ΜΗΛΟΣ Express	Κόχη Αρτεμύνης
1998	27 Μαΐου	οικογ. Γεωργίου & Μαρίας Σαρρή	F/B ΠΗΓΑΣΟΣ	Κόχη Αρτεμύνης ?
1999	19 Μαΐου	οικογ. Μιχάλη Ελ. Κορακή	F/B ΠΗΓΑΣΟΣ	Αγ. Σπυρίδων Απολλωνίας
2000	7 Ιουνίου	οικογ. Νικόλαου Αλαβ. Λεμπέση	F/B ΔΙΟΝΥΣΟΣ	Ταξίαρχη Αγ. Λουκά
2001	23 Μαΐου	οικογ. Ελευθερίου Σ. Ποδότα	F/B ΜΗΛΟΣ Express	Αγ. Νικόλαος Εξαμπέλων
2002	12 Ιουνίου	οικογ. Ιωάννη Τσιλιμπουκιδή	F/B ΠΗΓΑΣΟΣ	Αγ. Νικόλαος Εξαμπέλων
2003	4 Ιουνίου	οικογ. Ν. Διαραμέ	F/B ΠΗΓΑΣΟΣ	Αγ. Σπυρίδων Απολλωνίας
2004	19 Μαΐου	οικογ. Αριστείδη & Φλώρα Συνοδινού	F/B ΠΗΓΑΣΟΣ	Αγ. Ιωάννης Π. Πετάλι
2005	8 Ιουνίου	οικογ. Νίκου & Μαρίας Μενεγάκη	Ο/Γ ΑΘΗΝΑ	Ζωοδόχου Πηγής Κ. Πετάλι
2006	31 Μαΐου	οικογ. Πέτρου Μυταληναίου	F/B SPEEDRUNNER I	Αγ. Νικόλαος Εξαμπέλων
2007	16 Μαΐου	οικογ. Γεωργίου Ξ. Κουλούρη	F/B SPEEDRUNNER I	Αγ. Ιωάννης Π. Πετάλι
2008	4 Ιουνίου	οικογ. Γεωργίου Συγγελάδη	F/B SPEEDRUNNER II	Αγ. Νικόλαος Εξαμπέλων
2009	27 Μαΐου	οικογ. Ανδρέα Κωνσταντάρη & Ουρανίας Φασάλη	?	Ζωοδόχου Πηγής Κ. Πετάλι
2010	12 Μαΐου	οικογ. Γεωργίου Σκύρου Κόμη	F/B SPEEDRUNNER II	Αγ. Σπυρίδων Απολλωνίας
2011	1 Ιουνίου	οικογ. Ιωάννη Γεωργούλη	F/B SPEEDRUNNER IV	Αγ. Ιωάννης Π. Πετάλι
2012	23 Μαΐου	οικογ. Εμμανουήλ Μουστακά	F/B SPEEDRUNNER IV	Αγ. Γεώργιος Καταβατής
2013	12 Ιουνίου	οικογ. Γεώργιου Καλογήρου(Μπουλή)	F/B SPEEDRUNNER IV	Ταξίαρχη Αγ. Λουκά
2014	28 Μαΐου	οικογ. Βασιλείου Εμμ. Κοντορουχά	?	Ταξίαρχη Αγ. Λουκά
2015	20 Μαΐου	οικογ. Τάκη Λεβερτάου	?	?
2016	8 Ιουνίου	οικογ. καθ. Ιάκωβου Βασιλάου	οδικώς (κακοκαιρία)	?
2017	24 Μαΐου	οικογ. Σοφίας Γιαμάκη-Καφούλη	F/B SPEEDRUNNER III	Αγ. Σπυρίδων Απολλωνίας
2018	16 Μαΐου	οικογ. Νικόλαου Αλαβ. Λεμπέση	F/B SPEEDRUNNER III	Ταξίαρχη Αγ. Λουκά
2019	5 Ιουνίου	οικογ. Φωτεινής Καρματσέσου	F/B SPEEDRUNNER III	Αγ. Σπυρίδων Απολλωνίας
2020	27 Μαΐου	οικογ. Αντωνίου Γεωρ. Βεντιού	-	Αγ. Νικόλαος Εξαμπέλων
2021	9 Ιουνίου	οικογ. Αντωνίου Γεωρ. Βεντιού		περφορά ενориών

Ἡ θαυματουργὸς καὶ ἅγια Εἰκὼν τῆς Χρυσοπηγῆς Σίφνου, χωρὶς τὸ ἀργυροῦν ἐπικάλυμμα καὶ τ' ἀφιερῶματα (μετὰ τὸν γεγόμενον καθαρισμὸν - ἀναπαλαίωσιν Τῆς).